

Den vigtige propel – ”mødested” for tusindvis af rurer på propellen

: Er Roskilde Fjord særlig slem?

Af: Jan Hovald Petersen

Du har sikkert også mødt rurerne på din båd, - og værst er mødet på propellen!!

Har du en sejlbåd – eller for så vidt en hvilken som helst fast propeldreven båd, så benytter du dig formodentlig også af at sejle for motor og her er propellen meget vigtig.

Propellen som RURERNES mødested!!

Ved forårsklargøringen af båden ser man altfor ofte, at propellen er nærmest helt overgroet af rurer, det lille pyramideformede havdyr, der trives godt på stolper og havneanlæg – alle vegne! Havdyret udbreder sig i forbindelse med formering først på sommeren.

Figur 1 Propellen ved ilandsætning efterår 24. Markant færre rurer end året før.

Min propel har ofte besøg af disse små 'gæster', der sidder på bådens skrog visse steder – og så derudover ofte på propellen. Der har været sæsoner, hvor der har været alt for mange 'gæster' på propellen til at det var forsvarligt i relation til brændstofforbrug og manøvrevene – altså skyld i nedsat hastighed. Og med erfaring for fremdrift og manøvrevene kan man ofte mærke det på bådens bevægelser og netop manglende fremdrift – *at nu kan der være behov for at rense propellen!*

Årlig dykkertur til Propellen!!

Som sportsdykker* er det måske en hyggelig ekstra dykker snorkel - tur, der midt på sommeren i juli-august måned, måske lidt før afhængig af sommerens sejlads. En tur ud i havnemiljøet hvor der på den tid er meget algevækst i vandet. Med en hård rensebørste, gerne en med en skrubbekant (kendt fra opvask) kan man rense propellen liggende i vandoverfladen – og med enkelte dyk f.eks. for at rense et blad og at dreje propellen. Som antydning behøver man kun en snorkel og en rimelig god dykkermaske (halvmaske) eller lignende for at lave operationen, der kan gentages om nødvendigt.

Forsommer dykket 2024

Der er taget fotos af de formastelige uønskede beboere på den 3 bladede propel, jeg har fra en anden B31 sejler i forbindelse med at jeg gik fra 11 HK dieselmotor over til elmotor – til en hollandsk WaterWorld installation med en 4,5 kW elmotor og en beskeden batteribank på 4,8 kWh. Ved overgang til elmotor anbefales det MEGET at man samtidig skifter den 2 bladede propel ud med enten en 3 bladet eller en 4 bladet propel, da elmotoren udnyttes bedst ved de relativt lavere omdrejninger, da momentet fra rotationen er markant kraftigere end ved dieselmotoren.

Men det er næsten også det samme som at erkende at man derved er blevet mere afhængig af at propellen er ren – altså ren nok til brug ved sommerens ture.

Meget 'hæmmet' foldepropel – fra en anden båd

Propellen før rensning på min B31e – Dorrit 2. Markant mere ren end året før. Nogle steder er overfladen 'ren'

Skipper på vej! Maske og snorkel på - prøv evt, selv!

Propellen var i forbindelse med forårs istandsættelsen blevet rensed og malet med selvpolerende bundmaling – helt almindeligt kan man sige, MEN OGSÅ smurt ind på bladene med BIVOKS!! Bivoks af den type som kan købes i firkantede mindre 'klodser' ca. 6 x 4 x 3 cm - velegnede til at gnide ind i overfladen og skabende en voksagtig hinde, der skulle gøre det vanskeligt for især rurerne at hæfte sig om foråret og forsommeren. Jævnfør med fotos så hjælper det. Propellen var ikke

særlig begroet, bladene blev rensed og gnubbet i dykke operationen. En stor del af voksen sad der stadigvæk. Man kan godt konkludere, at voksen har en gavnlig virkning.

En anden propel på en nabobåd var 'stærkt overbegroet'!

Nye muligheder på vej

Mange vil måske sige, at de har været der i snart en del år. Nemlig at bruge de nye silikone malinger? På vinterpladsen i vores lokale havn (Frederiksværk Lystbådehavn) står der for tiden en enkelt sejlbåd, der har en 3 vinget propel, som tydeligvis har fået påført silikonemalingen SilicOne fra Hempel. Det kan også være fra en anden fabrikant, men Hempel har i de senere år haft tilbud og fremstød overfor sejlerne her. Så det kan forventeligt være den sorte SilicOne på den omtalte propel.

Et af den 3 bladede propels blade er med delvist afskallet sort maling, men de 2 andre blade er intakte og har den karakteristiske halvblanke overflade, der føles let hæftende ved berøring (som man siger OverThere: Feels Sticky). Formodentlig er denne sejlbåd med diesel motor, hvor man ofte når højere omdrejninger end de mere begrænsede, som typisk bruges ved elmotor. Har man som jeg en langsom, men kraftig elmotor i sejlbåden, så er det ved lave hastigheder man sejler, hvorved sandsynligheden for at silikone malingen bliver på propellen er øget – og øger lysten til at forsøge med dette nye produkt.

Fabrikanten Hempel foreslår i øvrigt, at man reparerer udsatte steder i malingen hvert andet år. Udskiftning 100% - endnu intet oplyst!

Konklusion: Det er et så rimelig godt resultat at se på denne båd med den sorte propel, at jeg også vil forsøge mig med den for mig nye PropSilicOne, der tilbydes – eller et tilsvarende produkt fra anden fabrikant. Prisen for én gangs påføring er høj (ca. 500 kr), men værd at prøve!

JHP

**Som ung mand tog jeg et sportsdykker bevis – dykkede meget her og der (bl.a. via klub) - rensede også lystbåde!*

Propellen under børstning - vandet grønt af alger!

